

1. Η ΕΝΟΧΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 20/08/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 20/08/2024

Σελίδα: 14

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Η ενοχοποίηση του συμβιβασμού

Σε άρθρο της στους «Φαίνάνσιαλ Τάιμς» η Ράνια Φορούχαρ (R. Foroohar) έγραφε πρόσφατα για τη σημασία των λέξεων στην πολιτική επικοινωνία. Το λεξιλόγιο έχει πολύ μεγάλη σημασία, τόνιζε. Κάθε λέξη μετράει, έχει βαρύτητα. Έχει τη δύναμη να διαμορφώσει ή να καταστρέψει πολιτικά αφηγήματα και επιλογές. Ή «η γλώσσα κόκαλα δεν έχει και κόκαλα τσακίζει» όπως λέγει η λαϊκή παροιμία. Η περίπτωση της εξωτερικής πολιτικής και ιδιαίτερα των ελληνοτουρκικών σχέσεων είναι εξόχως χαρακτηριστική.

Στη συντηρητική σχολή σκέψης – η οποία ουσιαστικά δεν θέλει καμιά προσέγγιση με την Τουρκία καθώς είναι η χώρα με επιθετικές, επεκτατικές διεκδικήσεις που έχει σε όλα άδικο (σε πολλά έχει βεβαίως) –, η λέξη που κυριαρχεί και χρησιμοποιείται κατά κόρον προκειμένου να ενοχοποιηθεί οποιαδήποτε άλλη άποψη/ προσέγγιση/ θέση είναι «κατευνασμός» (appeasement). Ανατρέχει βέβαια στη διαβόητη Συμφωνία του Μονάχου (1938) μεταξύ Τσάμπερλεν και Χίτλερ με την οποία ο βρετανός πρωθυπουργός είχε πιστέψει ότι είχε κατευναστεί τις επιθετικές ορέξεις του γερμανού δικτάτορα και είχε έτσι εξασφαλίσει την ειρήνη, για να διαψευστεί έναν χρόνο μετά όταν ο Χίτλερ ξεκίνησε τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εκτοτε το «σύνδρομο ή φάντασμα του Μονάχου» (κατευνασμού) ρίχνει τη σκιά του σε κάθε διπλωματική διαδικασία/ διαπραγμάτευση που αποβλέπει στην επίλυση προβλημάτων μεταξύ χωρών. Επισείεται από τους αντιπάλους της επίλυσης με το επιχείρημα ότι κάθε συμβιβασμός, μικρός ή μεγάλος, ισοδυναμεί με πράξη κατευνασμού του άλλου μέρους (στη συγκεκριμένη περίπτωση της Τουρκίας), εμφανίζει την Ελλάδα αδύνατη και ως εκ τούτου ευάλωτη σε κάθε είδους πιέσεις, εκβιασμούς ή ακόμη και σε πόλεμο.

Έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον ότι η σχολή αυτή σκέψης, η οποία γνωρίζει όλες τις κλίσεις της λέξης «κατευνασμός», αγνοεί πλήρως τη λέξη συμβιβασμός. Απουσιάζει από την πολιτική κουλτούρα της. Είναι λέξη-ανάθεμα που τείνει να εξομοιωθεί με αυτή της μειοδοσίας. Παράδειγμα ο τρόπος αντιμετώπισης της Συμφωνίας των Πρεσπών η οποία έλυσε το χρονίζον πρόβλημα της ονομασίας της γειτονικής χώρας με έναν έντιμο συμβιβασμό επωφελή και για τις δύο χώρες. Κι όμως η συντηρητική σχολή/ παράταξη είδε τη Συμφωνία ως πράξη μειοδοσίας, ενδοτισμού ή και προδοσίας ακόμη. Λες και υπάρχει πρόβλημα που μπορεί να λυθεί και διαπραγματεύσει να τελεοφορήσει χωρίς αμοιβαίους συμβιβασμούς στη βάση ορισμένων κανόνων και αρχών (διεθνούς δικαίου, κ.λπ.). Και κυριαρχεί αυτή η αντίληψη σε μια χώρα που είναι μέλος εδώ και πάνω από σαράντα χρόνια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Συμμετέχει δηλαδή σ' ένα καθημερινό σύστημα διαπραγματευτικών συμβιβασμών. Γιατί αυτό είναι πέρα και πάνω απ' όλα η Ευρωπαϊκή Ένωση – μια συνεχής διαπραγμάτευση συμβιβασμών μεταξύ των είκοσι επτά κρατών-μελών.

Όπως έγραψε πρόσφατα γνωστός ιστορικός, το «φάντασμα του Μονάχου» και ο κίνδυνος του κατευνασμού, πραγματικός ή κατασκευασμένος, έχει σκοτώσει πολλές διαπραγματεύσεις. Κανείς δεν θα ήθελε συμφωνίες τύπου Μονάχου αλλά και κανείς δεν πάει σε μια ορθολογική διαπραγμάτευση με στόχο τον κατευνασμό. Πάει για την επίτευξη του βέλτιστου αποτελέσματος στη βάση έντιμων συμβιβασμών. Γιατί εάν στην ενδεδειγμένη στιγμή δεν κάνεις τους μικρούς έντιμους συμβιβασμούς αναγκάζεσαι αργότερα να κάνεις τους μεγάλους και επώδυνους ή να οδηγηθείς σε τραγωδία. Η ελληνική ιστορία είναι πλούσια σε παραδείγματα. Με τη δύναμη μιας λέξης...

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι ομότιμος καθηγητής του ΕΚΠΑ, πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ